

Monja. Els nous habitatges del barri, 1974. Foto: Lluís Tintó / Fons Ajuntament de Granollers / AMGr
«Medalles de la Ciutat», 2018; Associació de Veïns «Can Bassa», Associació de Veïns «Congost», La Glòria, Josep Bover, Blanch [...]»
«Medalles de la Ciutat», Ajuntament de Granollers / Arxiu Municipal de Granollers

Associació de Veïns Can Bassa

| 9

Treballant als camps de Can Bassa, 1974. Foto: Josep M. Carreras / Fons Ajuntament de Granollers / AMGr

Medalla de la Ciutat a l'**Associació de Veïns Can Bassa**

Es reconeix l'Associació de Veïns de Can Bassa per haver contribuït a cohesionar la ciutat de Granollers, des del seu barri, reivindicant des dels seus inicis als anys setanta tots els dèficits d'equipaments i de serveis que hi havia, des de l'asfaltat de carrers, la falta de transport públic que els comunicués amb la resta de la ciutat, els serveis mèdics, i els espais cívics...

Es distingeix també el paper de l'AV en la integració del veïnat, d'orígens diversos, i en la seva involucració amb el barri a través d'iniciatives com el casal jove, la banda de cornetes i tambors, les festes de Sant Joan, etc.

Inauguració del Centre Cívic Can Bassa, 1986. Autor desconegut / Arxiu Municipal de Granollers

“ Les ciutats, a més de ser un entramat de carrers i edificacions, són també la seva gent. En funció dels seus recursos s'estableix una ocupació desigual de l'espai urbà de la qual es deriva una certa segregació social. El barri és la traducció pràctica d'aquest procés. És l'espai vital dels que l'habiten, esdevenint el punt d'intersecció entre la privacitat i la vida col·lectiva. Per mitjà del barri, no res més que una comunitat d'interessos compartits, es fa ciutat i la ciutat conforma l'estructura i personalitat del barri i els seus habitants. Un barri és, doncs, un espai edificat amb una certa homogeneïtat, més o menys independent de la resta de la ciutat amb la presència d'un centre clar, i amb la voluntat col·lectiva de ser-ho”. Aquestes paraules escrites pel geògraf granollerí Josep Homs el 1993 són un bon punt de partida per entrar per la porta principal del barri de Can Bassa. I, com bé destacava Homs, res millor que fer-ho a través dels testimonis de les persones que hi han viscut i que encara hi viuen. En aquest cas, el naixement del barri de Can Bassa va coincidir gairebé en el temps amb la posada en marxa de l'Associació de Veïns Can Bassa ¹.

El moviment associatiu en general i també el de Granollers, es va iniciar, principalment, a partir dels anys seixanta del segle passat una vegada aprovada la Llei d'Associacions de 1964, anys de dictadura en què les associacions d'aquest tipus havien de ser legalitzades pel Govern Civil de cada província.

La majoria van sorgir com a entitats que tenien per objectiu principal la defensa dels seus interessos, relacionats especialment amb la gran preocupació de millorar els barris de nova construcció que el franquisme va fer entre els anys seixanta i setanta. Necessitats d'habitatges per acollir l'onada migratòria que va arribar a Granollers procedent d'arreu de la península, l'Obra Sindical del Hogar va iniciar la construcció d'un seguit de barris a l'entorn del centre de la ciutat.

Va ser sota aquestes circumstàncies que la gent es va associar per aconseguir totes les millores possibles, ja que més enllà de la construcció dels habitatges alguns amb notables deficiències d'edificació i faltats d'aigua i llum, hi havia un munt de mancances. La majoria estaven relacionades amb la desconexió que presentaven aquests nuclis respecte al centre de la ciutat, ja que els barris nous estaven situats en zones perifèriques.

A més de la falta d'un bon servei de transport públic per solucionar aquest problema, hi havia altres

1 Homs, Josep. *Granollers, retalls d'història urbana*. Tarafa Editora de Publicaciones SL - Revista del Vallès. Granollers, 1995.

Mercat setmanal de Can Bassa, 1990. Foto: Pere Espauella / Arxiu Municipal de Granollers

dèficits relacionats amb l'aspecte general que presentaven els entorns on es trobaven. La manca d'equipaments culturals i socials va ser notòria en tots els casos. Aquest fet va motivar la posada en marxa d'unes associacions en uns anys –especialment abans de la mort de Franco el 1975–, en què estava prohibit manifestar-se i reunir-se. El caràcter reivindicatiu de les associacions i de les persones que en formaven part es va concretar primerament en la defensa dels seus interessos com a veïns d'un determinat barri. A les eleccions municipals de 1979, algunes d'aquestes persones que lluitaven i defensaven les associacions de veïns van passar a formar part dels partits polítics amb el convenciment que des de dins podrien aportar més solucions a les demandes veïnals.

És en aquest context sociopolític que hem de situar el naixement del barri de Can Bassa, batejat originàriament com a Grupo Carrero Blanco. L'any 1965, i després d'un projecte anterior rebutjat, l'Ajuntament va decidir construir un nou polígon residencial a uns 500 metres més al sud del passeig Colom. El projecte definitiu de construcció es va presentar l'any 1971 i va ser promogut per l'empresa Viviendas Municipales de Granollers SA (VIMUGRASA), constituïda oficialment el 25 de febrer d'aquell any. Constava de 494 habitatges de protecció oficial i el lloc elegit va ser la zona coneguda com Can Bassa, a Palou.

Per portar a terme el projecte, l'Ajuntament va sol·licitar un ajut el 26 de maig de 1970 al Ministeri d'Obres Públiques. Les obres van començar el mateix any i es van acabar l'any 1973, amb un considerable retard en relació al període de construcció previst. El sorteig dels habitatges es va fer el dia 1 de gener de 1974, però els pisos no van ser habitats fins l'any 1975 a causa de la manca de serveis indispensables com l'aigua i el llum. En total, es van construir 31 blocs, entre cinc i vuit plantes, amb una estructura idèntica.

Paral·lelament a la construcció dels blocs de pisos es van crear 31 locals per a comerços, la majoria dels quals propietat de veïns. L'existència d'aquest entramat comercial va facilitar durant uns quants anys que els veïns del barri disposessin dels productes de primera necessitat sense haver de desplaçar-se a altres llocs. Els veïns recorden bé alguns d'aquests establiments pioners: Perruqueria Masculina Navarro, Carnisseria La Plaça, Botiga Isa-Mar, Bar Copacabana i Carnisseria Ana María ².

La construcció d'aquests habitatges va accelerar la posada en marxa del moviment associatiu veïnal de cara a solucionar els problemes que es plantejaven. Els veïns es van aglutinar primerament al

2 Maimir, Anna; Rodríguez, Sílvia. *Memòria històrica dels barris de Granollers. Can Bassa*. Ajuntament. Granollers, 2014.

Club de petanca del barri de Can Bassa, anys 90. Foto: Esteve Gironella / Fons Ajuntament de Granollers / AMGr

voltant d'una comissió que tenia com a objectiu vetllar pels interessos de tot el barri. En van formar part, entre altres, Bartolo Cabello, Rafa Cabello, Fernando Polo, José Martín i Antonio Díaz.

La comissió va donar pas el 10 de gener de 1976 d'una manera oficial a la constitució de l'Associació de Veïns Can Bassa. Andrés Segovia, natural de La Carolina (Jaén), en va ser el primer president. Segovia, casat amb Concepción Ramos, va anar a viure el 1973 al barri després d'un periple per Cardedeu i el barri de Bellavista, en el terme de les Franqueses. El matrimoni va comprar un pis (365.000 pessetes) al carrer La Garrotxa i va tenir cinc fills. Com altres veïns, Segovia es va bolcar a l'associació amb ganes de solucionar els problemes que presentava el barri, la majoria relacionats amb el transport públic i la connexió amb el centre de la ciutat, la neteja dels carrers i la posada en marxa de nous equipaments. Can Bassa era aleshores, recorda Segovia, "un espai de feliç convivència en el qual tots ens coneixíem i en què tots anàvem junts per aconseguir el que volíem". A la primera junta, van col·laborar amb ell veïns com José Jiménez, Mariano Alarcón, Francisco Padilla, Gloria Bernal, Eugenia Arrabal, Ana María Ortiz i Félix Cid. Després dels quatre anys que va estar com a regidor de l'Ajuntament, Segovia va tornar a l'associació i va seguir col·laborant-hi activament.

Compromès amb el barri i orgullós de viure-hi encara, l'exregidor socialista valora positivament moltes de les millores realitzades, però segueix reivindicant "una atenció especial per part de l'Ajuntament davant la pèrdua d'alguns serveis que resulten vitals. El trasllat de l'ambulatori al barri de Sant Miquel, la marxa de les entitats bancàries i el tancament d'algunes botigues han deixat tocat el barri", diu. Amb una població envellida, Segovia apostaria en aquests moments per la construcció d'una residència d'avis.

Els primers anys en els quals va estar de president de l'associació, el barri es va anar dotant, de mica en mica, de diversos equipaments. Inaugurada l'escola Celestí Bellera (actual institut de secundària Celestí Bellera) el 1975, dos anys després i com a resultat de les reivindicacions de l'associació de veïns, va entrar en funcionament l'escola municipal bressol La Tortuga. Malgrat les dificultats econòmiques viscudes als inicis, l'escola va funcionar i va anar millorant i creixent amb el pas del temps. En el camp associatiu, es van posar en marxa també d'altres iniciatives com la Banda de Tambors i Majorets. Amb l'arribada de la democràcia, l'Ajuntament va canviar el nom del barri, que des d'aleshores es va dir Can Bassa, com una antiga masia situada al costat dels habitatges. Amb aquesta decisió, la denominació que recordava l'almirall franquista Luis Carrero Blanco quedava definitivament arraconada.

Al llarg dels anys 80 i 90, el barri va ser objecte d'un extens programa d'actuació urbanística per

Els veïns de Can Bassa es van manifestar en contra de la presó de Quatre Camins. Foto: Pere Cornellas / AMGr

part de l'Ajuntament per dotar-lo dels serveis que necessitava. Es va fer un pla de millores que van permetre, entre altres, la construcció de noves voreres, la plantació d'arbres en tot el barri i la construcció de la pista poliesportiva del centre Celestí Bellera.

El 1983 va ser un any especialment intens per als representants de l'associació de veïns, ja que es van oposar des del primer moment a la decisió de la Generalitat de construir la presó de Quatre Camins en el terme de la Roca del Vallès, però a tocar a la zona de Palou. Això va motivar la protesta dels veïns, que durant un mes van tallar en repetides ocasions la carretera N-152. A la vista que la Generalitat es mantenia ferma en la seva decisió, l'associació de veïns es va retirar de la comissió antipresó de la qual formava part juntament amb les associacions de Palou i Sant Miquel. Els veïns temien que la presó afectés negativament els barris més propers. Malgrat les protestes, la presó es va construir en el lloc elegit.

Tot i aquest revés, els representants dels veïns van seguir treballant per aconseguir noves millores. En el camp de la docència destaca la inauguració l'any 1986 de l'escola Mestres Montaña. En aquells anys també es van fer la plaça de Joan Oliver i el Centre Cívic Can Bassa, equipament sociocultural que va inaugurar el 20 de setembre de 1986 l'alcalde Josep Pujadas³. També es va obrir per aquelles dates la capella de Sant Josep, vinculada a l'església de Sant Julià de Palou. Totes aquestes actuacions van ser seguides molt de prop pels representants de l'associació de veïns. Altres iniciatives que van servir per millorar la vida del barri van ser la posada en marxa, l'11 de novembre de 1989, del mercat setmanal els dissabtes al matí. Els problemes que presentava l'entrada al barri des de la Carretera de Masnou van quedar solucionats amb la instal·lació de semàfors a la cruïlla de la carretera.

Amb el pas dels anys, la zona va acollir nous equipaments. El 22 de març de 1993 es va inaugurar l'Hotel Granollers i el 16 de novembre de 2008 va entrar en funcionament el pavelló poliesportiu, proper a l'Institut Celestí Bellera i l'escola Mestres Montaña.

En el decurs dels últims anys, el barri de Can Bassa ha ampliat el seu radi d'acció amb nous edificis que s'han situat preferentment en el frontal de la carretera, entre els quals destaquen dos immobles d'oficines i diversos concessionaris de cotxes. En un d'ells, MB Motors, l'Orquestra de Cambra de Granollers va oferir uns quants concerts.

3 *Plaça Gran. S'inaugura el Centre Cívic de Can Bassa.* Granollers, 1986

Mural gegant dels artistes Zoer&Velvet en un edifici de Can Bassa, 2017. Foto: Pep Botey

Durant tots aquests anys, els veïns de Can Bassa han mantingut sempre una actitud reivindicativa amb l'objectiu de comptar amb la majoria de serveis possibles. Socialment, l'associació de veïns s'ha mostrat especialment activa en tot allò que té a veure amb la celebració de festes i activitats que s'han fet al centre cívic, un equipament on tenen la seu i on s'organitzen nombroses propostes socials i culturals, moltes de les quals protagonitzades especialment per veïnes del barri.

En l'àmbit de festes, és notori l'èxit de participació i l'acceptació que ha tingut sempre la celebració de la festa de Sant Joan. Esportivament, destaca la trajectòria que va tenir la Unió Esportiva de Palou, formada per jugadors que en la seva majoria vivien a Can Bassa. El barri ha estat també terra de bons jugadors de petanca. L'any 1981, un equip d'aquesta modalitat va participar en la primera lliga que es va fer a Granollers.

Una de les últimes actuacions urbanístiques realitzades per l'Ajuntament ha possibilitat la rehabilitació d'una àmplia zona situada entre els edificis d'oficines i els blocs de pisos. Es tracta d'un passeig llarg i ample, amb bancs i jardins, a través del qual la connexió amb el carrer MarieCurie i tota la zona de l'Estació de França resulta molt més còmoda. A l'estació de tren es pot accedir també, tant en cotxe com a peu, a través del carrer Esteve Terrades.

Can Bassa ha estat objecte últimament de la proposta artística Murs que parlen, una iniciativa emmarcada dins del projecte municipal d'art urbà que preveu fer intervencions artístiques cada any a la ciutat. El novembre de 2017, els artistes Zoer&Velvet van transformar una paret de l'edifici de 35 metres situat al carrer de Maria Aurèlia Capmany cantonada amb el carrer Pallars. Des de principis de novembre els autors del treball, juntament amb els alumnes de l'Institut Celestí Bellera i de l'escola Mestres Montaña, van treballar el contingut que proposaven els artistes.

Zoer&Velvet van plantejar una obra que és el resultat de les seves interaccions amb el barri. Hi destaquen les sensacions i les aportacions rebudes durant la visita als alumnes de 5è de l'escola Mestres Montaña; el treball durant la visita guiada al barri a càrrec dels alumnes de francès de l'Institut Celestí Bellera; l'experiència de la castanyada a la plaça del centre cívic amb els membres de l'associació de veïns; el workshop amb els alumnes de batxillerat artístic del Bellera i tota la sèrie de *feedbacks* rebuts durant els seus primers dies d'estada al barri.

Actualment, l'associació de veïns compta amb 300 famílies associades que paguen una quota anual de 12 euros. L'entitat és presidida des de l'any 2007 per María Luisa Ortiz, la qual va substituir en el càrrec al seu marit, Joan Valero. Aquests darrers anys s'han incorporat a la junta persones de la recent nova onada migratòria. A més del matrimoni esmentat, la junta està formada per Miguel

Els membres de l'Associació de Veïns Can Bassa davant el Centre Cívic, 2018.

Morales, Teresa Calderón, Rafael Mauricio, Francisco Del Arco, Piedad Tàpia, Alexandra Copa, Víctor Casado, Milton W. Vivas, Neira Martínez i Walter Jiménez.

La presidenta de l'associació valora positivament la incorporació a l'associació de noves persones procedents d'arreu del món. "És una satisfacció comprovar que els nouvinguts fan el mateix que en el seu dia van fer les persones que van venir des de diverses províncies de l'estat espanyol", remarca. Des de 1976 i fins ara, l'Associació de Veïns Can Bassa ha estat presidida pel ja esmentat Andrés Segovia, José Jiménez, Antonio Luis de la Fuente, Rafa Cabello, Augusto Pérez i Joan Valero.

María Luisa Ortíz i el seu marit porten més de 40 anys vivint a Can Bassa, fet pel qual coneixen bé l'evolució que ha experimentat el barri des de la seva creació l'any 1973. Satisfets de les grans oportunitats que els ofereix el seu habitatge del carrer Conflent, on viuen en un tercer pis amb dos fills de 21 i 16 anys, els agrada pensar que un dia tindran ascensor. Aquesta situació es repeteix en la majoria dels blocs del barri. Des de l'associació veurien bé que, com s'ha fet en altres barris de la ciutat, l'Ajuntament apostés per incorporar ascensors en tots els edificis on sigui possible. En molts casos, la migrada economia familiar no permet a les comunitats de veïns afrontar reptes com aquest, que són cars però que millorarien notablement la qualitat de vida de les persones.

Preocupats per la contaminació i el soroll que produeix l'intens trànsit de la Ronda Sud, l'associació aposta per "solucionar un problema que afecta també a molta gent de Can Bassa". Les accions incíviques i les qüestions relacionades amb la neteja i la connexió del barri amb el centre de la ciutat a través del servei municipal d'autobusos són alguns dels temes que ara mateix més preocupen els veïns. Segons ells, "aquestes qüestions formen part de la nostra agenda diària de treball". D'altres que els han causat inquietud són fora de les seves competències. La marxa del barri de les entitats bancàries els ha deixat sense aquest servei tot i la recollida de signatures que van fer fa uns mesos sol·licitant que reconsideressin la seva decisió.

Un nou projecte a realitzar els propers mesos farà que el barri guanyi en il·luminació, ja que l'Ajuntament canviarà tot el sistema públic amb noves bombetes led que fan més llum i consumeixen menys. D'aquí a unes setmanes, el barri comptarà amb un nou espai públic a tocar a la via. Sempre reivindicatius, els veïns també demanen que l'Ajuntament rehabiliti el centre cívic, que el doti d'aire condicionat i que faci un pla especial perquè els veïns puguin utilitzar més el Pavelló d'Esports.

Vista panoràmica del barri Congost, 1986. Foto: Pere Cornellas/ Arxiu Municipal de Granollers

